

Ugdant vaikų kalbą, labai svarbu išlavinti artikuliacinį aparatą. To siekiama atliekant mimikos, burnos ir liežuvio mankštas.

Mimikos ir lūpų mankšta

Atliekant kiekvieną pratimą stengtis padėti išlaikyti keletą sekundžių, o tada pereiti prie kito pratimo. Pratimai kartojami nuo 8 iki 10 kartų kiekvieną dieną:

- stipriai užsimerkite ir atsimerkite;
- pakelkite antakius;
- suglauskite antakius kartu;
- suraukite nosį;
- atkiškite lūpas į priekį, nusišypsokite ir parodykite dantis;
- išsižiokite ir užsičiaupkite;
- pakelkite viršutinę lūpą taip, kad matytųsi dantys;
- nuleiskite apatinę lūpą, kad matytųsi dantys;

- pakaitomis viršutinę lūpą uždėkite ant apatinės ir apatinę lūpą pakelkite ant viršutinės;
- viršutiniais dantukais kramtykite apatinę lūpą;
- pūsdami oro srovę virpinkite lūpas;
- judinkite lūpas į dešinę ir į kairę puses;
- įtraukite ir išpūskite skruostus;
- iš vienos skruosto pusės į kitą perstumkite orą;
- pakelkite į viršų ir nuleiskite žandikaulį;
- pasukite žandikaulį į dešinę ir į kairę puses.

Liežuvio mankšta

Šie pratimai skirti liežuvio lavinimui. Pratimai kartojami nuo 8 iki 10 kartų:

- kuo toliau iškiškite siaurą liežuvį ir įtraukite jį atgal;
- liežuvio siekite nosį ir smakrą lankstydami jį aukštyn-žemyn;
- pravėrę burną liežuvio galiuku palieskite dešinį, po to kairinį lūpų kraštus;
- liežuvio galiuku aplaižykite viršutinę, apatinę lūpas, o išmokę tai daryti liežuvio sukite ratus aplink lūpas;
- liežuvio darykite iškilimus už skruosto (kamuoliukus);
- liežuvį atitraukite į burnos gilumą;
- pravėrę burną liežuvio galiuku „valykite“ apatinius dantukus iš vidinės pusės, darydami judesius iš vienos pusės į kitą, paskui – iš apačios į viršų;
- iš liežuvio suformuokite „kalnelį“ – galiuką remkite į

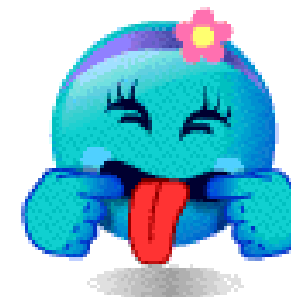
apatinius dantis, o patį liežuvį išlenkite;

- stipriai stumkite liežuvį pro sukąstus dantis;
- iškišę liežuvį suformuokite „dūdelę“;
- imituokite katės lakimą;
- iškištą liežuvį sulenkite „samteliu“ – galiuką ir kraštus pakelkite, o vidurį palikite įdubusį;
- liežuvio galiuku darykite judesius pirmyn ir atgal per gomurį;
- pliaukšėkite liežuviu, stengdamiesi jį kuo aukščiau pakelti ir kuo stipriau prispausti prie kietojo gomurio;
- prispaudę platų liežuvį prie gomurio, plačiai išsižiokite. Ištemptas poliežuvinis raištis primena grybo kotelį, o liežuvis – kepurę.

Tarptautinis projektas

„Vaiko kelias į gražią kalbą“

Tauragės lopšelis-darželis
„Ažuoliukas“

KAS NAMELYJE GYVENA

(pratimai lavinantys
artikuliacinį aparatą)

Rengė logopedė metodininkė
Aušra Šulcienė

2015